

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยชน์สุขของปัจเจกบุคคลและ  
ประโยชน์สุขของสังคมในทฤษฎีความยุติธรรมของจอห์น สจิวท มิลล์



นายเอกศักดิ์ ยุคตะนันท์

ศูนย์วิทยพัทยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาปรัชญา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-276-2

010953

10612760

AN ANALYSIS OF THE CONNECTION  
BETWEEN THE INDIVIDUAL INTEREST AND THE SOCIAL INTEREST  
IN JOHN STUART MILL'S THEORY OF JUSTICE

Mr. Aksak Yuktanandana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Arts

Department of Philosophy

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ISBN 974-564-276-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยชน์สุขของปัจเจกบุคคลและ  
ประโยชน์สุขของสังคมในทฤษฎีความยุติธรรมของจอห์น สจ๊วค มีดส์

โดย นายเอกศักดิ์ ยุทธกะนันท์

ภาควิชา ปรัชญา

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์อุกฤษฏ์ แพทยาน้อย



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง  
ของการศึกษาคำหลักสูทกรปริญญามหาบัณฑิต

*[Signature]* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

*[Signature]* ..... ประธานกรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ดร.มาร์ค ทามไท)

*[Signature]* ..... กรรมการ  
(ศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ วิทเศเวทย์)

*[Signature]* ..... กรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ปรีชา ช่างขวัญยืน)

*[Signature]* ..... กรรมการ  
(อาจารย์อุกฤษฏ์ แพทยาน้อย)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยชน์สุขของปัจเจกบุคคลและ  
ประโยชน์สุขของสังคมในทฤษฎีความยุติธรรมของจอห์น สจ๊วต มิลล์

ชื่อนิสิต นายเอกศักดิ์ ยุกตะนันท์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์อุกฤษฏ์ แพทยน้อย

ภาควิชา ปรัชญา

ปีการศึกษา 2527



บทคัดย่อ

ลัทธิประโยชน์นิยม โดยส่วนรวม ถูกตีความว่าไม่สามารถอธิบายความยุติธรรม  
และเสนอเกณฑ์ที่อาจขัดแย้งกับความยุติธรรม เพราะลัทธิประโยชน์นิยมเสนอว่า ความ  
ถูกต้องของการกระทำตัดสินโดยประโยชน์สุขของสังคม ผู้วิจารณ์อ้างว่า บางครั้งสิ่งที่ก่อ  
ให้เกิดปริมาณความสุขสูงสุดในสังคม อาจเป็นสิ่งที่ยุติธรรม จากการที่มันลดทอนความสุข  
ของบางคน แล้วชดเชยด้วยปริมาณผลรวมของความสุขที่สูงกว่า

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งที่จะเสนอทางออกให้แก่ลัทธิประโยชน์นิยม โดยวิเคราะห์  
ความสัมพันธ์ระหว่างประโยชน์สุขของปัจเจกบุคคลและประโยชน์สุขของสังคม ในทฤษฎี  
ความยุติธรรมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ ในฐานะที่ประเด็นดังกล่าว เป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลัง  
ความขัดแย้งระหว่างประโยชน์สุขของสังคมกับความยุติธรรม และมุ่งแสดงให้เห็นว่าจริย-  
ศาสตร์ของมิลล์ สามารถประสานประโยชน์สุขสูงสุดกับข้อจำกัดเรื่องการกระจายเข้า  
ด้วยกันได้

การวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า ศิลธรรมสำหรับมิลล์เป็นเรื่องของผลประโยชน์ที่มีค่า  
สูงต่อปัจเจกบุคคลทุกคน และเป็นสิ่งที่อยู่ภายใต้ข้อสมมติฐานว่าทุกคนสามารถมีได้ร่วมกัน  
ในขอบเขตของศีลธรรม การพิจารณาตัดสินประโยชน์สุขสูงสุด เป็นเรื่องของลำดับความ  
สำคัญก่อนหลังของผลประโยชน์ และลำดับความสำคัญก่อนหลังของหน้าที่ของบุคคลต่อผลประโยชน์  
ของบุคคลอื่น ในขณะที่เรื่องของนโยบาย เป็นเรื่องของการจัดการกับประโยชน์สุข  
ส่วนเพิ่มของบุคคลในสังคมที่ขัดแย้งกันอย่างเลี่ยงไม่ได้ และการพิจารณาประโยชน์สุขสูงสุด  
เป็นเรื่องของปริมาณผลรวมของความสุขในสังคม

ข้อคิดเห็นที่แท้จริงของจริยศาสตร์ของมิลล์ก็คือ มิลล์สามารถแสดงให้เห็นได้ว่า  
ความคิดซึ่งเป็นพื้นฐานของความยุติธรรมที่ว่า บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความสุขอย่าง  
เท่าเทียมกันนั้น เป็นสิ่งที่มืออยู่แล้วในความคิดเรื่องประโยชน์สุขเอง



ศูนย์วิทยพัชร์พยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title      An Analysis of the Connection between the Individual  
 Interest and the Social Interest in John Stuart Mill's  
 Theory of Justice

Name                Mr. Aksak Yuktanandana

Thesis Advisor    Mr. Ukrit Patnoi

Department        Philosophy

Academic Year    1984



### ABSTRACT

Utilitarianism in general is interpreted in such a way that it cannot explain justice, and upholds principles that are incompatible with those of justice. This is because utilitarianism proposes that social utility is the sole criterion of human actions. Critics claim that, in some cases, an action that generates the greatest amount of social utility may be unjust, due to the fact that it reduces some person's utilities and compensates this reduction by the higher amount of total utility.

This dissertation aims at pointing a way out for utilitarianism by analysing Mill's conception of the relation between individual utility and social utility in his theory of justice, as this issue lies behind the conflict between social utility and justice. It also aims to show that Mill's ethical theory is capable of accommodating the concept of maximum utility with the requirement of distributive justice.

This analysis shows that for Mill, morality is basically concerned with utilities which are of high value to each individual and which are assumed to be of the kind that everybody can have at

the same time. In the domain of morality, to decide which action leads to the maximum utility has to do with the ordering of the importance of each kind of utilities and of the duties towards each individual's utility; whereas in the domain of policy, this decision has to do with the resolution of the inevitable conflicts generated from the attempt to increase each person's utilities. In the latter domain, determining what the maximum utility is has to do with the calculating the total amount of social utility.

The real value of Mill's ethical theory is that Mill is able to offer a "proof" of the individuals' equal right to happiness which is the basis of the concept of justice solely from his principle of utility.



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



## กติกกรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาที่ร่วมกันสร้างพื้นฐานทางวิชาการ  
จนข้าพเจ้าสามารถเริ่มต้นและประสบผลลุล่วงในการทำงานวิจัยนี้ได้ ขอขอบพระคุณ  
อาจารย์อุกฤษฏ์ แพทย์น้อย อาจารย์ที่ปรึกษา ในความกรุณาต่าง ๆ

และสุดท้าย ขอขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ที่ได้ให้การสนับสนุนเอาใจใส่ใน  
การศึกษาของข้าพเจ้าเสมอมา



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย





สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย .....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	ฉ
ถิติกรรมประกาศ .....	ช
บทที่	
1. บทนำ	
- ความเป็นมาของปัญหา .....	1
- วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย .....	2
- วิธีดำเนินการวิจัย .....	3
- สมมติฐาน .....	4
- ความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ....	4
- แผนโครงการของโครงการอันเนื่องมาจากในวิทยานิพนธ์ .....	4
2. วัตถุประสงค์และปัญหาเรื่องความยุติธรรม .....	6
3. ทฤษฎีความยุติธรรมของจอห์น สจ๊วต มิลล์ .....	12
4. สถานะของความยุติธรรมในลัทธิประโยชน์นิยมของมิลล์ .....	21
5. สถานะของสิทธิในลัทธิประโยชน์นิยมของมิลล์ .....	32
6. สมมติฐานของความเท่าเทียมกันในฐานะพื้นฐานของศีลธรรม ...	45
7. บทสรุป .....	50
บรรณานุกรม .....	52
ประวัติ .....	53